

Participatieraad

H. Wagteveld
J.G. Sloothaak

uw brief van:	ons kenmerk:	bijlage(n):	datum:
	14.3006392		7 oktober 2014

Onderwerp:

Uw advies inzake Wmo & Gezondheidsplan 2015 TM 2018

Geachte Participatieraad,

Op 22 september 2014 hebben wij uw advies betreffende het concept Wmo & Gezondheidsplan 2015 TM 2018 in goede orde ontvangen. In deze brief gaan wij nader in op uw adviezen en aandachtspunten en geven u daarbij aan welke adviezen wij hebben opgevolgd en welke wij, beargumenteerd, niet (kunnen) overnemen.

Vooraf

Het doet ons deugd dat u het voorliggende plan als degelijk en zeer consistent beschouwt. Juist omdat wij hiervoor ook extra aandacht hebben gehad. Wij zullen uw Participatieraad daar waar nodig en van belang jaarlijks de uitvoeringsplannen betreffende de Wmo 2015 en de Wet Publieke Gezondheid voorleggen. Dit voor het eerst eind 2015 (voor het jaar 2016). De uitvoeringsplannen voor het jaar 2015 zijn al verwerkt in het plan.

Voor wat betreft onze inhoudelijke reactie geldt dat wij de door u gekozen structuur volgen. Eerst vatten wij uw advies samen, waarna wij vervolgens onze reactie geven.

Inhoudelijke reactie conform uw indeling

- *Bij het onderdeel sociale cohesie merkt u op dat er met betrekking tot de participatie ook voldoende aandacht moet zijn voor de Turkse en de Marokkaanse gemeenschap binnen onze gemeente.*

Vanzelfsprekend beschouwen wij onze Turkse en Marokkaanse gemeenschap ook als een belangrijke Wmo-doelgroep. Juist omdat wij geen specifiek onderscheid willen maken in bijvoorbeeld afkomst, religie of sekse, rekenen wij al onze ingezetenen tot onze Wmo-doelgroep. Daarom spreken wij consequent over (alle) 'inwoners'. Daarbij is het belangrijk dat er gewerkt wordt aan een inclusieve samenleving, ofwel een samenleving waarin iedereen tot zijn recht kan komen. Het maakt niet uit welke culturele achtergrond, gender, leeftijd, talenten of beperkingen iemand heeft. Ons streven is dat iedereen op een gelijkwaardige manier deelneemt aan de maatschappij, waarbij inwoners worden aangesproken op hun mogelijkheden, niet op hun beperkingen. De centrale ambitie is dan ook 'iedereen doet mee'. Overigens, vanuit de door u genoemde doelgroep wordt ook actief deelgenomen aan de Regiegroep Armoedebeleid.

- *Bij Beleidsdoel 1 adviseert u een duidelijke definitie te hanteren van het begrip eenzaamheid. Eenzaamheid is een moeilijk te peilen begrip.*
Hoewel wij in hoofdstuk 9, paragraaf 9.4.1., het begrip eenzaamheid definiëren, hebben wij uw advies in die zin overgenomen door bij beleidsdoel 1 een voetnoot toe te voegen waarin deze definitie alvast wordt benoemd. Dit komt de leesbaarheid van de nota alleen maar ten goede. Feit blijft dat het begrip eenzaamheid zich lastig laat definiëren of, zoals u ook al benoemt, het is een moeilijk te peilen begrip.
- *Bij Beleidsdoel 3 wijst u op uw advies met betrekking tot de klachtenregeling.*

Wij zijn op de hoogte van uw advies, waarop wij separaat zullen reageren. Over de (on)mogelijkheden van een klachtenregeling zijn in de gemeenteraadsvergadering van 11 september 2014 ook concrete toezeggingen gedaan. In dit beleidsdoel benoemen wij onze verantwoordelijkheid op basis van de Wmo 2015.

- *Bij Beleidsdoel 4 adviseert u ook de COSBO Heerenveen op te nemen als partner.*

Wij kunnen ons prima vinden in uw advies. Deze hebben wij verwerkt in beleidsdoel 4.

- *Bij Beleidsdoel 5 en 6 adviseert u het volgende. Moedig Centrumgemeente Leeuwarden aan om zich in alle voorkomende gevallen op te stellen als Centrumgemeente, ook als dit niet wettelijk verplicht is. Daarnaast zijn nog meer partners te benoemen, zoals stichting Zienn, thuiszorgorganisaties en de scholen binnen de gemeente, die een taak in de vroegsignalering kunnen hebben.*

Deze twee beleidsdoelen hebben specifiek betrekking op de onze lokale gemeentelijke verantwoordelijkheden. In de nog te behandelen regiovisie zullen wij rekening houden met uw adviezen.

- *Bij Beleidsdoel 7 t/m 11 bent u erg positief over de omslag die de gemeente Heerenveen heeft gemaakt op het gebied van het betrekken van de belangen van de mantelzorger tijdens het gesprek over de hulpvraag. Dit is iets waar de Participatieraad, zoals u weet, veel belang aan hecht. Wel bent u van mening dat Mantelzorg niet verplicht gesteld kan worden.*

Wij zijn er tevreden mee dat u het door ons afgegeven belang van en voor mantelzorgers terugleest in de nota. Net zoals uw Participatieraad zijn wij van mening dat mantelzorg nooit en te nimmer verplicht wordt gesteld. Het is en blijft in onze ogen zogenaamde 'niet afdwingbare zorg'. Zo hebben wij in de nota bijvoorbeeld het volgende geschreven: *'de mate waarin mantelzorgers bereid en in staat zijn een deel van deze ondersteuning (in de thuissituatie) te bieden, is bepalend voor het aantal uren professionele ondersteuning dat iemand uiteindelijk krijgt. Hierbij speelt de draagkracht van mantelzorgers een rol en deze is niet voor iedereen gelijk'*. Hieruit blijkt wel dat er sprake moet zijn van vrijwilligheid voor wat betreft het bieden van mantelzorgondersteuning. Indien een mantelzorger bijvoorbeeld aangeeft niet meer ondersteuning te kunnen bieden dan al wordt gedaan of dat hij of zij juist niet alles meer kan doen, dan speelt dit zeker een rol bij de uiteindelijke afweging.

Om de belangrijke rol van mantelzorgers voor onze samenleving te benadrukken, zullen wij ons de komende beleidsperiode inzetten om daar waar mogelijk mantelzorgers te ondersteunen of te ontlasten.

- *Bij Beleidsdoel 8 merkt u op dat u graag de resultaten van het onderzoek ontvangt. Ook is het van belang om goed te definiëren wat de gemeente onder mantelzorg verstaat. U ontvangt ook graag deze definitie.*

Vanzelfsprekend zullen wij uw Participatieraad over de uitkomsten van het onderzoek informeren en daar waar nodig of gewenst nader mondeling met u bespreken. Net zoals uw Participatieraad vinden wij het van belang om goed te definiëren wat onder mantelzorg wordt verstaan. De invulling van deze definitie kunt u terugvinden in hoofdstuk 6, paragraaf 6.1. Samengevat, mantelzorgondersteuning is hulp die voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie. Bij het verlenen van mantelzorg gaat het om het bieden van iets extra's dat qua duur en qua intensiteit de normale gang van zaken overstijgt. Het gaat om hulp die verder gaat dan hulp die mensen geacht worden elkaar te geven op basis van algemeen aanvaardbare opvattingen over wat 'gebruikelijke hulp' is. Vaak is er, in tegenstelling tot normale situaties, sprake van een situatie die gekenmerkt wordt door het in de knel komen van maatschappelijke verplichtingen en persoonlijke voorkeuren. Daarbij gaat het om hulp die niet wordt verleend in de uitoefening van een hulpverlenend beroep. Wat onder 'gebruikelijke hulp' wordt verstaan valt terug te vinden in hoofdstuk 8, paragraaf 8.3.

- *Bij Beleidsdoel 9 is het goed om met betrekking tot ziekenhuis Tjongerschans de spreekuurhoudende verpleegkundig specialisten expliciet te benoemen. Deze zien de zorgvragers met hun mantelzorgers geregeld.*

Dit vinden wij een goede toevoeging. De toevoeging is door ons verwerkt in beleidsdoel 9.

- *Bij Beleidsdoel 10 geeft u aan dat het van belang is om de reikwijdte van de waardering duidelijk vast te leggen. Dit om willekeur te voorkomen. Daarnaast adviseert u ook mantelzorgers uit de Wlz, die vaak jarenlang actief zijn in de verpleeg- en verzorgingstehuizen, te betrekken bij de waardering.*

De reikwijdte voor wat betreft de invulling van de mantelzorgwaardering is verwoord in hoofdstuk 6, paragraaf 6.1. Hoewel wij uw advies gevoelsmatig onderschrijven, heeft de wetgever wel een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de mantelzorger in de Wmo 2015 en de mantelzorger in de Wet langdurige zorg (Wlz). Wettelijk is namelijk vastgelegd dat de blij van waardering vanuit de Wmo 2015 alleen wordt verleend aan mantelzorgers die hulp verlenen aan inwoners die aangewezen zijn op enige vorm van ondersteuning vanuit de gemeente. Uw begrijpelijke advies kunnen wij op grond van wettelijke bepalingen dan ook niet overnemen.

- *Voor wat betreft "de dag van de mantelzorg" geeft u aan dat de ervaring heeft geleerd dat deze dag, zeker in de huidige vorm, geen toegevoegde waarde biedt en dat er in 2015 in ieder geval ook een andere blij van waardering gegeven moet worden door de gemeente.*

Zoals wij beschrijven bij beleidsdoel 10, zullen wij ook anderen vormen van waardering gaan uitwerken. Dit ook mede afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek onder mantelzorgers. Samen met de mantelzorgers willen wij de blij van waardering verder uitwerken.

- *Bij Beleidsdoel 19 wilt u graag de volgende tekst toevoegen na het woord VSP: "alsmede ondersteuning en coördinatie van vrijwilligers".*

Wij vinden uw toevoeging een verrijking voor het betreffende beleidsdoel. Deze hebben wij overgenomen en integraal verwerkt.

- *Bij Beleidsdoel 29 vraagt u zich af waarom Smilde B.V. en Peijnenburg expliciet als partners worden benoemd. Zijn deze ondernemingen ook buiten het JOGG-programma betrokken bij dit doel? Het vermelden van activiteiten na 2015 zou ook vermeld kunnen worden.*

De reden waarom deze twee partners expliciet worden benoemd is dat zij al hebben aangegeven kansen te zien in het JOGG-programma en zij de uitgangspunten hiervan steunen. Dit lijkt ons een prima ontwikkeling. Hoewel wij uw opmerking (activiteiten na 2015) begrijpen, met het jaartal 2015 bedoelen wij dat wij in het jaar 2015 al actief gaan deelnemen aan het JOGG-programma en bijvoorbeeld niet pas in 2016 of 2017. Afhankelijk van de snelheid waarmee een dergelijk programma geïmplementeerd en uitgevoerd kan worden, ligt het voor de hand dat ook in de jaren na 2015 hieraan deel wordt genomen. Om onnodige misverstanden hierover te voorkomen, hebben wij de betreffende zinsnede in die zin aangepast dat wij met ingang van 2015 en de jaren daarna (afhankelijk van de exacte duur van het programma) deelnemen aan het JOGG-programma.

- *Bij Beleidsdoel 31 merkt u op dat er op het gebied van alcohol en roken meer gehandhaafd zou kunnen worden in de gemeente Heerenveen. Bij resultaten zou een betere handhaving dan ook expliciet vermeld moeten worden. Daarnaast zouden als partners ook de ouders van de vermelde doelgroep genoemd moeten worden.*

Tijdens de uitvoering van het alcohol- en drugsbeleid jongeren zullen wij zeker rekening houden met uw opmerking. Indien uit de betreffende evaluaties blijkt dat er beter gehandhaafd moet worden, dan zal dat op dat moment aan de orde worden gesteld. Wel is het zo dat er op dit moment minimale middelen voor toezicht en handhaving beschikbaar zijn. Uw suggestie dat ook ouders als partner bij dit beleidsdoel moeten worden gezien hebben wij overgenomen.

- *U wilt nog een drietal beleidsdoelen aan hoofdstuk 8 toevoegen. Het beleidsdoel om vanaf 2015 voldoende formatieruimte voor Meitinkers te bieden voor alle wijken en dorpen in de gemeente Heerenveen mag niet ontbreken. De Meitinkers moeten vanaf 2015 voor alle inwoners van de gemeente Heerenveen herkenbaar, bereikbaar en beschikbaar zijn.*

Inzake de toegang (Meitinker) tot de leefdomeinen leefbaarheid en meedoen, werk inkomen en zorg is uw Participatieraad al eerder om advies gevraagd. De toegang maakt namelijk deel uit van de al vastgestelde visie op sociaal beleid, welke, voor wat betreft dit onderdeel, in de loop van 2013 is uitgewerkt in een notitie toegang. Het onderdeel 'toegang' valt dan ook onder de al vastgestelde lokale kaders zoals benoemd in hoofdstuk 3 van het Wmo-plan en hoeft dan ook niet opnieuw ter besluitvorming te worden voorgelegd. Uiteraard zijn wij het met u eens dat er sprake moet zijn van adequate formatieomvang. Hiermee wordt in het uitvoerend (operationeel) beleid ook rekening gehouden. Nu het gaat om uitvoerend beleid, is het Wmo & Gezondheidsplan niet het juiste document om hierin het door u gewenste beleidsdoel op te nemen.

- *Ook het beleidsdoel om vanaf 2015 de meldingen van de Meitinkers te registreren en hier overzichten van te maken mag niet ontbreken. Hiermee kan onder andere gemonitord worden of er voldoende algemene voorzieningen zijn.*

Inhoudelijk gezien zijn wij het eens met uw opvatting, maar ook hiervoor geldt hetzelfde als verwoord in de voorgaande alinea. Hierover kunnen wij u wel laten weten dat dit zeker gemonitord zal gaan worden door onze uitvoerende organisatie (WIMO).

- *Als laatste wilt u een beleidsdoel toevoegen met betrekking tot de privacy borging, waarin in ieder geval wordt opgenomen dat alleen met toestemming van de cliënt gegevens aan derden worden verstrekt. Een specifiek protocol zou hiervoor een goed hulpmiddel kunnen zijn.*

De eigenlijke wetgeving 'Wmo 2015' heeft hierover verschillende dwingendrechtelijke bepalingen opgenomen. Anders dan bij andere gemeenten (sociale wijkteams, met meerdere instellingen en disciplines die samenwerken, zoals bijvoorbeeld beschreven in het NRC-artikel welke wij dankzij uw lid de heer Smits hebben ontvangen) is nu juist, door de toegang Meitinkers, de privacy beter geborgd. Immers, voor sec de Wmo-kant hoeven wij onze ingewonnen gegevens over inwoners niet nog niet uit te wisselen met een derde. En mocht deze situatie zich toch een keer voordoen, bijvoorbeeld het overdragen van cliëntgegevens aan onze externe medische adviseurs Scio Consult, dan moet de inwoner daarmee schriftelijk instemmen (deze verklaring maakt standaard onderdeel uit van de meldingsprocedure en het onderzoek). Andersom geldt dat ook. Als Scio Consult in opdracht van onze gemeente een medisch onderzoek heeft verricht, dan worden wij alleen op hoofdlijnen hierover geïnformeerd. Pas als de cliënt rechtstreeks toestemming geeft aan SCIO Consult ons inzage te geven in zijn medisch dossier, komen deze gegevens bij ons terecht. En dan is er dus sprake van toestemming. Zoals u zult weten rust op (para)medici een beroepsgeheim en u mag er genoegzaam vanuit gaan dat zij dit beroepsgeheim te allen tijde zullen naleven. Uiteraard hebben wij begrip voor uw privacyvraagstukken, maar een specifiek beleidsdoel hiervoor opstellen voegt in onze ogen nu niets toe aan de wettelijke privacybescherming, net zoals dat geldt voor een specifiek protocol. Zoals eerder aangehaald gaat het dan om uitvoeringsvraagstukken.

Dit wil overigens absoluut niet zeggen dat wij onze ogen hiervoor sluiten. Eerder is namelijk al besloten dat de toegangen Wmo 2015, Participatiewet en Jeugdwet met ingang van 2016 geïntegreerd zullen worden. In aanloop naar het moment waarop dit feitelijk het geval zal zijn, zullen wij uw adviezen zeker ter harte nemen voor wat betreft privacyvraagstukken die zich mogelijk dan wel gaan voordoen, althans het risico daarop zal dan toenemen omdat er in de praktijk nauw zal worden samengewerkt tussen verschillende organisaties en disciplines. Mogelijk is een specifiek protocol hiervoor dan wel een goed instrument. Tegen die tijd zullen wij u hierover nader informeren.

Tot slot

Hoewel wij niet nu niet alle adviezen van uw Participatieraad integraal kunnen overnemen, bedanken wij u voor uw heldere en gefundeerde adviezen. Ook zijn wij tevreden met uw opstelling en begrip gedurende dit jaar voor wat betreft de ongewone volgorde van stukken die wij u aanbieden voor advies. De gehele decentralisaties van verantwoordelijkheden van het Rijk naar onze gemeente vergt van ons allen de nodige inzet. Maar mede dankzij uw inzet en adviezen zijn wij van mening dat wij goed voorbereid het jaar 2015 kunnen ingaan op weg naar een succesvolle uitvoering van het Wmo & Gezondheidsbeleid.

Een ieder die zich niet meer zelfstandig kan redden in de thuissituatie kan via maatwerk de mogelijkheid worden geboden om op zijn of haar eigen manier mee te doen in onze samenleving zodat een ieder tot zijn recht kan komen. En dat is wat ons betreft gedurende de komende jaren onze gedeelde ambitie.

Nadere inlichtingen?

Indien u nadere inlichtingen over deze brief wenst, kunt u bellen met de heer J.G. Sloothaak, telefoon 0513-617636.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Heerenveen.

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

F.H. Perdok

T.J. van der Zwan